

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

Циклова комісія економіко-управлінських та соціальних дисциплін.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора коледжу
з навчально - виховної роботи

Л. Пустовоїт
Людмила ПУСТОВОЙТ

« *26* » « *08* » 2022 року.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК7 «Історія України»

(код за ОПП і назва навчальної дисципліни)

підготовки фахового молодшого бакалавра

освітньо-професійної програми Організація обслуговування на транспорті

спеціальності 073 Менеджмент

відділення Транспорту, управління та діловодства.

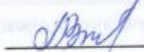
Київ 2022

Робоча програма з дисципліни «Історії України» для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Організація обслуговування на транспорті для студентів 1, 2 курсу спеціальності 073 «Менеджмент».

РОЗРОБНИК: Лариса ЛЮБЧЕНКО – викладач вищої категорії.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-управлінських та соціальних дисциплін.

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Голова циклової комісії Людмила САРНАВСЬКА.

Розглянуто і рекомендовано до затвердження навчально-методичною радою коледжу.

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Голова НМР Аліна МАРКОВА

Зміст

<u>1. Пояснювальна записка</u>	<u>4</u>
<u>2. Навчально-тематичний план предмету</u>	<u>6</u>
<u>3. Календарно-тематичний план предмету</u>	<u>7</u>
<u>4. Теми і плани лекційних занять</u>	<u>12</u>
<u>5. Теми і плани семінарських занять</u>	<u>24</u>
<u>6. Теми і питання до самостійної роботи</u>	<u>33</u>
<u>7. Методи активізації навчального процесу</u>	<u>34</u>
<u>8. Система поточного і підсумкового контролю знань</u>	<u>35</u>
<u>9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти</u>	<u>38</u>
<u>10. Рекомендована література</u>	<u>39</u>

Додатки

1. Пояснювальна записка.

Історія нашої держави, від появи на її території перших поселень до утворення самостійних, незалежних утворень, пройшла дуже важкий шлях боротьби. Загальнонаціональні історичні події, які сталися на території держави та закарбувалися в пам'яті багатьох поколінь, мають стати об'єднуючим чинником нації. Адже зі спільного розуміння минулого виростає спільна проєкція майбутнього. Основним стратегічним ресурсом консолідації нації є освіта, зокрема історична. Курс історії України має найбільші потенційні можливості для розвитку особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу та сучасної європейської цивілізації, необхідність збереження та збагачення українських культурно-історичних традицій, формування культури міжетнічних і міжособистісних відносин. Змістове наповнення історичної освіти має базуватися на засадах україноцентризму та сприяти вихованню в особистості рис патріота України, людини з гуманістичними і демократичними цінностями.

Мета:

- сприяти формуванню в студентів національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції;
- надання студентам ґрунтовних знань про минувшину українського народу, його державність, внесок у розвиток світової цивілізації;
- піднесення національної самосвідомості майбутніх спеціалістів, виховання у них патріотичних і морально-етичних переконань, причетності до тисячолітньої історії українського народу;
- формування навиків наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку;
- навчання практичних навичок роботи з історичними джерелами і науковою літературою;
- вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Завдання:

- поглиблення інтересу до історії, як сфери знань і навчального предмета, розвиток мислених здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;
- спонукати до усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності своєї держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;
- долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;

- сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями.

Процес вивчення дисципліни ОК 7 «Історія України» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 10. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.
- ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 13. Здатність до системного мислення, бути критичним та самокритичним.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.
- СК 2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК 5. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
- СК 8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час вирішення професійних задач.

Очікувані результати навчання.

- РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
- РН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

- PH 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземною мовами.
- PH 5. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань.
- PH 7. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для вирішення професійних задач.
- PH 11. Демонструвати навички самостійної роботи, критики та самокритики, відкритості до нових знань.
- PH 12. Демонструвати навички пошуку, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.
- PH 17. Демонструвати знання з психології, що сприяють розвитку загальної культури, для вирішення професійних задач.

Навчально-тематичний план дисципліни

№ п/п	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семін.	Самост.
1	Найдавніші часи в історії України.	6	6		
2	Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.	6	4	2	
3	Галицько – Волинська держава.	6	6		
4	Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV – пер. пол. XVII ст.)	10	8	2	
5	Соціально – економічний та політичний розвиток України в II пол. XVII – на поч. XVIII ст.	6	6		
6	Українські землі під владою Російської імперії у другій пол. XVIII ст. у I пол. XIX ст.	4	4		
7	Українські землі у складі Австрійської імперії у другій пол. XVIII ст. у I пол. XIX ст.	4	4		
8	Українські землі у складі Російської та Австро-угорської імперії в II пол. XIX ст.	4	2	2	
9	Україна на початку XX ст. (1900-1914pp.)	6	6		

10	Україна в роки Першої світової війни.	4	2	2	
11	Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності.	8	6	2	
12	Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.	8	4	2	2
13	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.	4	4		
14	Україна у роки Другої світової війни.	8	4	2	2
15	Україна в перші повоєнні роки	4	2	2	
16	Україна в умовах десталінізації.	6	4	2	
17	Україна в період загострення кризи радянської системи.	6	4	2	
18	Відновлення незалежності України.	6	4	2	
19	Становлення України як незалежної держави.	6	6		
20	Творення нової України.	8	4	2	2
Всього		120	90	24	6

3. Календарно-тематичний план дисципліни «Історія України» для спеціальності 073 Менеджмент.

№ п\п	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семін.	Самост.
II семестр					
Розділ I. Найдавніші часи в історії України.					
1	Вступ. Предмет і завдання курсу історії України.	2	2		
2	Первісне суспільство і перші державні утворення на території України.	2	2		
3	Східні слов'яни у VI—XI ст.	2	2		
Розділ II. Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.					
4	Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX — кінець X ст.)	2	2		

5	Піднесення та розквіт Київської Русі (кінець X — середина XI ст.) Політична роздрібненість (кінець XI – сер. XIII ст.)	2	2		
6	Семінарське заняття. Виникнення, розквіт та політична роздрібненість Київської Русі (кінець X — сер. XIII ст.)	2		2	
Розділ III. Галицько – Волинська держава.					
7	Утворення Галицько-Волинської держави. Король Данило – будівничий Галицько-Волинської держави.	2	2		
8	Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад.	2	2		
9	Підсумкове заняття. Утворення Галицько-Волинської держави та її вплив на подальшу долю України.	2	2		
Розділ IV. Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV – пер. пол. XVII ст.)					
10	Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського.	2	2		
11	Польська експансія на українські землі наприкінці XIV - в середині XVI ст.	2	2		
12	Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ.	2	2		
13	Українська національна революція. 1648 - 1654 рр.	2	2		
14	Семінарське заняття. Вплив новоутвореного козацького утворення на долю України. Національно-визвольна революція під проводом Богдана Хмельницького.	2		2	
Розділ V. Соціально – економічний та політичний розвиток України в II пол. XVII –XVIII ст.					
15	Українська державність у другій половині XVII — на початку XVIII ст. Колоніальна політика Російської імперії щодо України.	2	2		

16	Правобережна Україна наприкінці XVII — у XVIII ст.	2	2		
17	Підсумкове заняття. Соціально – економічний та політичний розвиток України в II пол. XVII –XVIII ст.	2	2		
Розділ VI. Українські землі під владою Російської та Австро-Угорської імперії у другій пол. XVIII ст. у I пол. XIX ст.					
18	Соціально-економічний і політичний розвиток українських земель у складі Російської імперії у другій пол. XVIII ст.- I пол. XIX ст.	2	2		
19	Соціально-економічний і політичний розвиток українських земель у складі Австро-Угорської імперії у другій пол. XVIII ст.-I пол. XIX ст.	2	2		
20	Підсумкове заняття. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в у другій пол. XVIII ст.- I пол. XIX ст.	2	2		
Розділ VII. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в II пол. XIX ст.					
21	Модернізаційні процеси у Російській імперії та Україна.	2	2		
22	Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій пол. XIX ст.	2	2		
23	Семінарське заняття. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в II пол. XIX ст.	2		2	
Розділ IX. Україна на початку XX ст. (1900-1914рр.)					
24.	Україна і світ на порозі XX ст.: основні тенденції соціально-економічного, політичного та культурного розвитку.	2	2		
25.	Події російської революції 1905–1907 рр. в Україні.	2	2		
26.	Західноукраїнські землі в складі Австро-Угорської імперії 1900 - 1914 рр.	2	2		
Розділ XI. Україна в роки Першої світової війни 1914 -1918 рр.					

27.	Україна напередодні Першої світової війни. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр.	2	2		
28.	Семінарське заняття. Україна в роки Першої світової війни.	2		2	
Розділ XII. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності.					
29.	Державотворчі процеси Української Центральної Ради 1917 - 1918 рр.	2	2		
30	Українська Держава гетьмана Павла Скоропадського.	2	2		
31	Директорія УНР: у вогні війни та політичного протиборства.	2	2		
32	Семінарське заняття. Українська революція 1917 - 1918 рр. Боротьба за відновлення державності.	2		2	
Розділ XIII. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.					
33	Внутрішнє та міжнародне становище радянської України у 1920-х рр. Суцільна колективізація сільського господарства в УРСР. Голодомор 1932–1933 рр.	2	2		
34	Встановлення більшовицького тоталітарного режиму.	4	2		2
35	Семінарське заняття. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.	2		2	
Розділ XIV. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.					
36	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії.	2	2		
Розділ XV. Україна в роки Другої світової війни 1939- 1945 рр.					
37	Україна на початку Другої світової війни. Українське питання в планах держав-агресорів.	2	2		
38	Розгортання руху Опору в Україні.	2	2		

39	Завершальні бойові дії на території України.	4	2		2
40	Семінарське заняття. Україна в роки Другої світової війни 1939 - 1945 рр.	2		2	
Розділ XVI. Україна в перші повоєнні роки 1945- поч. 50-х рр.					
41	Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946–1947 рр. Посилення радянзації та репресії у західних областях УРСР.	2	2		
42	Семінарське заняття. Україна в перші повоєнні роки 1945 – поч. 50 –х р.	2		2	
Розділ XVII. Україна в умовах десталінізації 1953- 1964 рр.					
43	Внутрішньополітична ситуація в УРСР у першій половині 1950-х рр.	2	2		
44	Десталінізація і лібералізація суспільного життя.	2	2		
45	Семінарське заняття. Україна в умовах десталінізації 1953-1964 рр.	2		2	
Розділ XVIII. Україна в період загострення кризи радянської системи.					
46	Економічна ситуація в УРСР. Продовольчі програми.	2	2		
47	Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Дисидентський рух в Україні 1970 - 1980 рр.	2	2		
48	Семінарське заняття. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух в Україні 1970 - 1980 рр.	2		2	
Розділ XIX. Відновлення незалежності України.					
49	Україна на шляху до незалежності 1985- 1991 рр.	2	2		
50	Проголошення незалежності України.	2	2		
51	Семінарське заняття. Відновлення незалежності України.	2		2	
Розділ XX. Становлення України як незалежної держави.					

52	Державотворчі процеси в незалежній Україні.	2	2		
53	Соціально-економічний розвиток в незалежній Україні.	2	2		
54	Політичний розвиток в незалежній Україні.	2	2		
Розділ XXI. Творення нової України.					
55	Революційні події в Україні та агресія Росії на Україні.	2	2		
56	Революція гідності та її вплив на подальшу долю України.	4	2		2
57	Семінарське заняття. Творення нової України.	2		2	
Всього		120	90	24	6

4. Теми і плани лекційних занять.

Розділ I. Найдавніші часи в історії України.

План

Тема № 1. Вступ. Предмет і завдання курсу історії України.

1. Предмет і завдання історії.
2. Історія як наука та навчальний предмет.
3. Історія України – складова європейської історії.

Література: Л-1, ст.5-11.

Тема № 2. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України.

План

1. Початок формування людської цивілізації на території України.
2. Скіфо-сарматська доба.
3. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.

Література: Л-1. Розділ 1. Тема 1-2.

Тема №3. Східні слов'яни у VI—XI ст.

План

1. Етногенез і розселення давніх слов'ян на території України.
2. Господарство та суспільство слов'ян.
3. Сусіди східних слов'ян.

Література: Л-1. Розділ 1. Тема 3.

Розділ II. Утворення і розвиток ранньофеодальної держави Київська Русь.

Тема №4. Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX — кінець X ст.)

План

1. Утворення Русі-України. Теорії походження Київської Русі.
2. Київські князі (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав).

Література: Л-1. Розділ 2. Тема 1-2.

Тема № 5. Піднесення та розквіт Київської Русі (кінець X-середина XI ст.) Політична роздрібненість Київської Русі (кін. XI - сер. XIII ст.)

План

1. Внутрішня і зовнішня політика Володимира Великого. Впровадження християнства.
2. Київська держава (Русь-Україна) за Ярослава Мудрого. «Руська правда».
3. Культура Київської держави у часи розквіту.
4. Передумови політичного дроблення Київської держави. Правління Володимира Мономаха
5. Київське, Переяславське та Чернігівське князівства в середині XII – першій половині XIII ст.
6. Культура Русі-України в другій половині XI – першій половині XIII ст.

Література: Л-1. Розділ 2. Тема 3-10.

Розділ III. Галицько – Волинська держава.

Тема № 6. Утворення Галицько-Волинської держави. Король Данило – будівничий Галицько-Волинської держави.

План

1. Утворення Галицько-Волинської держави.
2. Підпорядкування руських князівств Монгольській імперії (Золотій Орді).
3. Король Данило – будівничий Галицько-Волинської держави.

Література: Л-1. Розділ 3. Тема 1.

Тема № 8. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад.

План

1. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад.
2. Культура Галицько-Волинської держави XIII – першої половини XIV ст.

Література: Л-1. Розділ 2. Тема 2.

Тема № 9. Підсумкове заняття. Утворення Галицько-Волинської держави та її вплив на подальшу долю України.

План

1. Утворення Галицько-Волинської держави.
2. Історичне значення коронації Данила Галицького.
3. Причини розпаду Галицько-Волинської держави.

4. Культура Галицько-Волинської держави XIII–першої половини XIV ст.
Література: Л-1. Розділ 2. Тема 1-2.

Розділ IV. Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV – пер. пол. XVII ст.)

Тема № 10. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського.

План

1. Особливості соціально-економічного розвитку України. Феодальна земельна рента.
2. Магдебурзьке право.
3. Пам'ятки середньовічної культури XIV–XV ст. Костянтин Острозький. Юрій Дрогобич.

Література Л-1. Розділ 4. Тема 1-2.

Тема № 11. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV — в середині XVI ст.

План

1. Статус українських земель у складі Королівства Польського.
2. Люблінська унія 1569 р. та її вплив на українське суспільство.
3. Соціальна структура суспільства в Україні XVI ст. (магнати, шляхта, духовенство, містяни, селяни).

Література: Л-1. Розділ 4. Тема 3-7.

Тема № 12. Виникнення українського козацтва.

План

1. Походження українського козацтва. Перші Січі. Дмитро Вишневецький.
2. Козацькі повстання кінця XVI ст.
3. Петро Конашевич-Сагайдачний. Козацько-селянські повстання 20–30-х років XVII ст.

Література: Л-1. Розділ 5. Тема 3-7.

Тема № 13. Українська національна революція 1648-1676 рр.

План

1. Передумови Національно-визвольної війни. Богдан Хмельницький. Гетьманщина-автономна козацька держава.
2. Соціально-економічні реформи.
3. Зовнішня політика: у пошуку союзників. Українсько-московський договір 1654 р.
4. Воєнно-політичні події 1655–1676 рр.

Література: Л-1. Розділ 6. Тема 1-5.

Тема № 14. Підсумкове заняття. Вплив новоутвореного козацького утворення на долю України. Національно-визвольна революція під проводом Богдана Хмельницького.

План

1. Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості. Запорозька Січ.
2. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI - на початку XVII ст.
3. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648-серпень 1657рр.)
4. Утворення Української гетьманської держави.
5. Воєнно-політичні події 1655–1676 рр.

Література: Л-1. Розділ 6. Тема 1-5.

Розділ V. Соціально – економічний та політичний розвиток України в II пол. XVII –XVIII ст.

Тема № 15. Українська державність кінець XVII-початок XVIII ст. Колоніальна політика Російської імперії щодо України.

План

1. Гетьманщина другої половини XVII – початку XVIII ст., як місце змагань за зміцнення інститутів держави і збереження державного суверенітету.
2. Гетьманування І. Мазепи.
3. Соціально-економічний розвиток України кінець XVII—XVIII ст.
4. Пилип Орлик і його Конституція.

Література: Л-1. Розділ 7. Тема 1-3.

Тема № 16. Правобережна Україна наприкінці XVII - XVIII ст.

План

1. Правобережне козацтво в останній чверті XVII ст.
2. Ліквідація козацтва на Правобережній Україні.
3. Поділи Речі Посполитої: зміни у становищі Правобережної України та західноукраїнських земель.
4. Культура та церковне життя.

Література: Л-1. Розділ 7. Тема 3-5.

Тема № 17. Соціально – економічний та політичний розвиток України в II пол. XVII –XVIII ст.

План

1. Гетьманщина другої половини XVII – початку XVIII ст. як місце змагань за зміцнення інститутів держави і збереження державного суверенітету.
2. Гетьман І. Мазепа.
3. Ліквідація козацтва на Правобережній Україні.

Література: Л-1. Розділ 8. Тема 1-4.

Розділ VI. Українські землі під владою Російської та Австро-Угорської імперії у другій пол. XVIII ст. у I пол. XIX ст.

Тема № 18. Соціально-економічний та політичний розвиток українських земель у складі Російської імперії у другій пол. XVIII ст. у I пол. XIX ст.

План

1. Політика Російської імперії щодо українських етнічних територій. Козацтво після ліквідації Запорозької Січі.
2. Суспільні рухи. Декабристи.
3. Національне відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство.

Література: Л-1. Розділ 9. Тема 1-3.

Тема № 19. Західноукраїнські землі під владою Австро-Угорської імперії другій пол. XVIII ст. у I пол. XIX ст.

План

1. Політика Австро-Угорської імперії щодо українських територій. Реформи освіченого абсолютизму.
2. Соціальні протести. Початок українського національного відродження. «Будителі» Закарпаття.
3. Європейська революція 1848–1849 рр. в українських регіонах Австрійської імперії.
4. Соціальні рухи. Скасування панщини.

Література: Л-1. Розділ 8. Тема 3-4.

Тема № 20. Підсумкове заняття. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в у другій пол. XVIII ст.- I пол. XIX ст.

План

1. Суспільні рухи. Декабристи.
2. Національне відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство.
3. Соціальні протести. Початок українського національного відродження. «Будителі» Закарпаття.
4. Європейська революція 1848–1849 рр. в українських регіонах Австро-Угорської імперії.

Література: Л-1. Розділ 8. Тема 1-5.

Розділ VII. Українські землі у складі Російської та Австро-угорської імперії в II пол. XIX ст.

Тема № 21 Модернізаційні процеси у Російській імперії та Україна.

План

1. Модернізація промисловості й сільського господарства. Розширення внутрішнього ринку.
2. Ліквідація кріпацтва та реформи 1860–1870-х років в Україні.
3. Вплив заборонних актів російської імперської влади (Валуєвського циркуляру, Емського указу) на динаміку розвитку українського руху.

Література: Л-1. Розділ 9. Тема 1-2.

Тема № 22. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

План

1. Особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських регіонів.
2. Громадівський рух 1860–1890-х рр. Київська громада. Хлопомани.
3. Розгортання руху народовців у 1880–1890-х роках у Галичині, Буковині й Закарпатті. Радикальний рух у Галичині.
4. Утворення політичних партій (Русько-українська радикальна партія, Українська національно-демократична партія).

Література: Л-1. Розділ 9. Тема 2-4.

Тема № 23. Підсумкове заняття. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в II пол. XIX ст.

План

1. Вплив заборонних актів російської імперської влади (Валуєвського циркуляру, Емського указу) на динаміку розвитку українського руху.
2. Розгортання руху народовців у 1880–1890-х роках у Галичині, Буковині й Закарпатті. Радикальний рух у Галичині.
3. Утворення політичних партій (Русько-українська радикальна партія, Українська національно-демократична партія).

Література: Л-1. Розділ 9. Тема 1-4.

Розділ ІХ. Україна на початку ХХ ст. (1900-1914рр.)

Тема № 24. Україна і світ на порозі ХХ ст.: основні тенденції соціально-економічного, політичного та культурного розвитку.

План

1. Особливості соціально-економічного розвитку. Індустріальна модернізація.
2. Створення і діяльність політичних партій, культурно-освітніх і військово-спортивних організацій.

Література: Л-1. Розділ 10. Тема 1-2.

Тема № 25. Події російської революції 1905–1907 рр. в Україні.

План

1. Події російської революції 1905–1907 рр. в Україні.
2. Діяльність українських парламентських громад у I і II Державних думах. «Українське питання» в III і IV Державних думах.
3. Аграрна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну.
4. Український політичний і національно-культурний рух у 1907–1914 рр.

Література: Л-1. Розділ 10. Тема 3-4.

Тема № 26. Західноукраїнські землі в складі Австро - Угорської імперії 1900- 1914 рр.

План

1. Соціально –економічний розвиток західноукраїнських земель на поч. ХХ ст.
2. Радикалізація національної боротьби на західноукраїнських землях.
3. Поява українських організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт».

Література: Л-1. Розділ 10. Тема 5.

Розділ XI. Україна в роки Першої світової війни 1914 -1918 рр.

Тема № 27. Україна в роки Першої світової війни 1914 - 1918 рр.

План

1. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав.
2. Війна та українські політичні сили. СВУ, ГУР, ТУП.
3. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр.
4. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці.

Література: Л-2. Розділ 1. Тема 1-4 .

Розділ XII. Розгортання Української революції.

Боротьба за відновлення державності.

Тема № 28. Державотворчі процеси Української Центральної Ради 1917- 1918 рр.

План

1. Причини, рушійні сили та періодизація Української революції 1917–1921 рр.
2. Українська Центральна Рада і Тимчасовий уряд: від протистояння до компромісу. Михайло Грушевський.
3. Утворення Української Народної Республіки. Протистояння національно-патріотичних сил і більшовиків.
4. Проголошення незалежності УНР. Брест-Литовський мирний договір.

Література: Л-2. Розділ 2. Тема 5-10.

Тема № 29. Українська Держава гетьмана Павла Скоропадського.

План

1. Внутрішня політика гетьмана Павла Скоропадського.
2. Зовнішня політика гетьмана Павла Скоропадського.
3. Анти гетьманське повстання. Повалення уряду П. Скоропадського.

Література: Л-2. Розділ 3. Тема 11.

Тема № 30. Директорія УНР: у вогні війни та політичного протиборства. Україна в 1919 році.

План

1. Західноукраїнська Народна Республіка. Злука УНР і ЗУНР та її

- історичне значення.
2. Встановлення УСРР та окупація України білогвардійцями.
  3. Політика більшовиків в Україні 1919 рік. «Воєнний комунізм.»
  4. Реставрація УСРР. Радянсько-польська війна і Україна. Розгром військ П. Врангеля.
  5. Нові тенденції розвитку культури 1914–1921 рр. Георгій Нарбут.
- Література: Л-2. Розділ 3. Тема 12-17.*

Розділ XIII. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.

Тема № 31. Внутрішнє та міжнародне становище радянської України у 1920-х рр.

План

1. Формальний та реальний статус УСРР у «договірній федерації» радянських республік. Утворення СРСР: наслідки для України.
  2. Упровадження Нової економічної політики.
  3. Компанія українізації в УСРР.
  4. Форсована індустріалізація радянської України.
- Література: Л-2. Розділ 4. Тема 18-20.*

Тема № 32. Суцільна колективізація сільського господарства в УРСР. Голодомор 1932–1933 рр.

План

1. Розкуркулення і насильницька колективізація.
  2. Голодомор 1932–1933 рр. : трагічна сторінка української історії.
  3. Масові репресії в радянській Україні.
  4. Культурно-освітнє життя. Кінематограф Олександр Довженко.
- Література: Л-2. Розділ 4. Тема 21-22.*

Розділ XIV. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.

Тема № 33. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії.

План

1. Політичне та соціально – економічне життя західноукраїнських земель в складі Польщі.
  2. Організація українських націоналістів. Євген Коновалець.
  3. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період у складі Чехословаччини.
  4. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період у складі Румунії.
  5. Культурне й релігійне життя на західноукраїнських теренах в умовах іноземного панування.
- Література: Л-2. Розділ 5. Тема 28-29.*

Розділ XV. Україна в роки Другої світової війни 1939- 1945 рр.

Тема № 34. Україна на початку Другої світової війни 1939-1945 рр.

Українське питання в планах держав-агресорів.

План

1. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р.
2. Початок радянсько-німецької війни. Окупація України військами Німеччини та її союзниками.
3. Окупаційний режим в Україні.

Література: Л-2. Розділ 6. Тема 30-32.

Тема № 35. Розгортання руху Опору в Україні та завершення бойових дій на території України.

План

1. Розгортання руху Опору в Україні.
2. Завершення бойових дій на території України 1944 рік.

Література: Л-2. Розділ 6. Тема 33-34.

Тема № 36. Закінчення війни.

План

1. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом.
2. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни.
3. Культура України в роки війни.

Література: Л-2. Розділ 6. Тема 35-36.

Розділ XVI. Україна в перші повоєнні роки 1945- поч. 50-х рр.

Тема № 37. Внутрішньополітична й економічна ситуація УРСР. Масовий голод 1946–1947 рр. Посилення радянзації та репресії у західних областях УРСР.

План

1. Вихід УРСР на міжнародну арену. Україна – співзасновниця ООН.
2. Повоєнна відбудова в Україні. Масовий голод 1946–1947 рр.
3. Ідеологічні кампанії. “Чистки” творчої інтелігенції.
4. Український визвольний рух у 1944–1950-х рр. Василь Кук.
5. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944–1946 рр.) Операції “Вісла” і “Захід”.
6. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Обмін територіями 1951 р.
7. Культурне життя України в умовах післявоєнної відбудови. Шістдесятники.

Література: Л-3. Розділ 1. Тема 1-6.

Розділ XVII. Україна в умовах десталінізації 1953- 1964 рр.

Тема № 38. Внутрішньополітична ситуація в УРСР у першій половині 1950-х рр.

План

1. Стан промисловості і сільського господарства. Військово-промисловий комплекс.
2. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС.
3. Адміністративно-територіальні зміни. Входження Кримської області до складу УРСР.

Література: Л-3. Розділ 2. Тема 7-9.

Тема № 39. Десталінізація і лібералізація суспільного життя.

План

1. Зародження опозиційного руху. Дисидентський рух в Україні та його течії.
2. Антирадянські виступи 1960-х рр.
3. Культурне життя. Науково-технічна революція: внесок українців.

Література: Л-3. Розділ 2. Тема 9-11.

Розділ XVIII. Україна в період загострення кризи радянської системи.

Тема № 40. Економічна ситуація в УРСР. Продовольчі програми.

План

1. Економічна ситуація в УРСР.
2. Продовольчі програми. Косигінські реформи.

Література: Л-3. Розділ 3. Тема 12-13.

Тема № 41. Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Дисидентський рух.

План

1. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби.
2. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ).
3. Українська діаспора та її внесок у відродження України.
4. Кримськотатарський національний рух. Мустафа Джемільєв.
5. Розвиток освіти та науки.

Література: Л-3.. Розділ 3. Тема 13-16.

Розділ XIX. Відновлення незалежності України.

Тема № 42. Україна на шляху до незалежності 1985 - 1991 рр.

План

1. Особливості перебудовного процесу в Україні.
2. Економічна політика період в перебудови.
3. Розгортання національного руху в Україні.
4. Формування багатопартійної системи.

Література: Л-3. Розділ 4. Тема 17-18.

Тема № 43. Проголошення незалежності України.

План

1. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України.
2. Створення Автономної Республіки Крим.
3. Акт проголошення незалежності України.
4. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук.
5. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України.

Література: Л-3. Розділ 4. Тема 19-21.

Розділ XX. Становлення України як незалежної держави.

Тема 44. Державотворчі процеси в умовах незалежності України: досягнення і прорахунки.

План

1. Державотворчі процеси в умовах незалежності України: досягнення і прорахунки.
2. Конституція України 1996 р.

Література: Л-3. Розділ 5. Тема 22-23.

Тема № 45. Соціально-економічний розвиток в незалежній Україні.

План

1. Суспільне життя в Україні 1991–2004 рр.
2. Економіка України в 1991–2004 рр.

Література: Л-3. Розділ 5. Тема 24-25

Тема № 46. Політичний розвиток в незалежній Україні.

План

1. Помаранчева революція 2004 року. Президент Віктор Ющенко.
2. Культурне і духовне життя суспільства поч. 2000-х років.

Література: Л-3. Розділ 5. Тема 24-25.

Розділ XXI. Творення нової України.

Тема № 47. Революційні події в Україні та агресія Росії на території України.

План

1. Соціально-економічний розвиток і суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Віктор Янукович.
2. Загострення відносин із Російською Федерацією.

Література: Л-3. Розділ 6. Тема 26-27.

Тема № 48. Революція гідності та її вплив на подальшу долю України.

План

1. Революція Гідності 2013- 2014 рр. Небесна Сотня.
2. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія Росії

проти України.

3. Соціально-економічний розвиток України 2015-2019 рр.

Література: Л-3. Розділ 6. Тема 28-29.

5.Теми і плани семінарських занять.

Семінарське заняття № 1

Тема. Виникнення, розквіт та політична роздрібненість Київської Русі (кінець X — сер. XIII ст.)

План

1. Утворення Русі-України. Теорії походження Київської Русі.
2. Київські князі (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав).
3. Внутрішня і зовнішня політика Володимира Великого. Впровадження християнства.
4. Київська держава (Русь-Україна) за Ярослава Мудрого. «Руська правда».
5. Передумови політичного дроблення Київської держави. Правління Володимира Мономаха
6. Київське, Переяславське та Чернігівське князівства в середині XII – першій половині XIII ст.
7. Культура Русі-України кінець X – першій половині XIII ст.

Питання для обговорення:

1. Як утворилася Русь-Україна?
2. Назвіть теорії походження Київської Русі.
3. Охарактеризуйте внутрішню та зовнішню політику князів : Аскольда, Олега, Ігоря.
4. Назвіть військові походи князя Святослава.
5. Де приймала хрещення княгиня Ольга? Та чим для неї обернулося її намагання хрестити бояр?
6. Які події передували приходу до влади князя Володимира?
7. Чи згодні ви із твердженням, що Київська держава за роки правління Володимира перетворилась на імперію?
8. Коли і як було запроваджено християнство в Київській державі?
9. Які архітектурні пам'ятки Русі, що збереглися до нашого часу, вам відомі?
10. Коли у східних слов'ян, за повідомленнями історичних джерел, існувала власна писемність?
11. Що таке «Правда Ярославичів»?
12. Чого вчить нащадків Володимир Мономах у «Повчанні дітям»?
13. Землі яких східнослов'янських племінних союзів охоплювали Чернігово-Сіверське князівство?
14. За правління якого князя Галицьке князівство досягло найбільшої могутності?
15. Коли на Волині з'явилася власна династія князів?

Література: Л-1. Розділ 2. Тематика 1-10.

Семінарське заняття № 2

Тема. Вплив новоутвореного козацького утворення на долю України. Національно-визвольна революція під проводом Богдана Хмельницького.

План

1. Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості. Запорозька Січ.
2. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI - на початку XVII ст.
3. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648-серпень 1657 рр.)
4. Утворення Української гетьманської держави.
5. Воєнно-політичні події 1655–1676 рр.

Питання для обговорення:

1. Якими були причини виникнення українського козацтва?
2. Якими були передумови й причини виникнення українського козацтва?
3. Розкажіть про появу перших козацьких січей.
4. Охарактеризуйте діяльність Д. Вишневецького.
5. Якими були особливості життя й побуту козаків?
6. Хто такі реєстрові козаки?
7. Назвіть основні клейноди Війська Запорозького.
8. Якими були причини козацьких повстань 90-х рр. XVI ст. та чому вони зазнали поразки?
9. Якими були основні здобутки сеймової боротьби православної шляхти за свої права?
10. Які заходи здійснив для впорядкування управління церквою митрополит П. Могила?
11. Якими були передумови і причини Національно-визвольної війни?
12. На які періоди поділяється Національно-визвольна війна?
13. Назвіть битви першого періоду національно-визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького та їх результати.
14. Які угоди було укладено в період національно-визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького?
15. Що таке Березневі статті? Які їх основні положення?
16. Коли вперше Хмельницький висунув ідею створення автономної Української козацької держави?
17. Поясніть як утворилася Українська гетьманська держава?
18. Охарактеризуйте період «Руїни» в національно-визвольній війні?
19. Назвіть гетьманів, що керували Українською гетьманською державою.
20. Поясніть поняття: Андрусівське перемир'я, Вічний мир.
21. Чим закінчилася національно-визвольна війна 1648- 1676 рр. для українського народу?

Література: Л-1. Розділ 6. Тема 1-5.

Семінарське заняття № 3

План

Тема. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперії в II пол. XIX ст.

План

1. Вплив заборонних актів російської імперської влади (Валуєвського циркуляру, Емського указу) на динаміку розвитку українського руху.
2. Розгортання руху народовців у 1880–1890-х роках у Галичині, Буковині й Закарпатті. Радикальний рух у Галичині.
3. Утворення політичних партій (Русько-українська радикальна партія, Українська національно-демократична партія.)

Питання для обговорення:

1. Назвіть причини трудової еміграції в українських землях у складі Австро-Угорщини у другій половині XIX ст.
2. Яку політику проводив австрійський уряд, щодо західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.?
3. Як відбувалася політизація українського національного руху та які політичні партії утворилися?
4. Поясніть сутність Валуєвського циркуляру та Емського указу.
5. Охарактеризуйте діяльність народовців у 1880–1890-х роках на західноукраїнських землях.
6. Які основні культурні явища і процеси характерні для культури України у другій половині XIX ст.-на початку XX ст.?
7. Які особливості розвитку релігії та церкви в українських землях у другій половині XIX ст.-на початку XX ст.?
8. Як розвивався радикальний рух у Галичині у другій половині XIX ст.?
9. Назвіть основні найважливіші історичні події, що відбулися на українських землях у другій половині XIX ст.-на початку XX ст.?
10. Кого ви знаєте з українських підприємців - благодійників? Наведіть приклади їх благодійної діяльності.
11. Охарактеризуйте діяльність Русько-української радикальної та Української національно-демократичної партії в другій пол. XIX ст.

Література: Л-1. Розділ 9. Тема 1-4.

Семінарське заняття № 4

Тема. Україна в роки Першої світової війни 1914- 1918 рр.

План

1. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав.
2. Головна українська рада. Союз Визволення України. Загальна українська рада.
3. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр.
4. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці.

Питання для обговорення:

1. Які держави входили до Антанти та Троїстого союзу? Якою була мета цих військово-політичних блоків?
  2. Які політичні партії діяли в Наддніпрянській та Західній Україні на початку ХХ ст.? Їх погляди майбутнє України.
  3. Схарактеризуйте ставлення політиків Наддніпрянської України до війни.
  4. Як було засновано СВУ? Якою була його діяльність у роки війни?
  5. Визначте особливості українського руху в Західній Україні на початку війни.
  6. Як відбувалося формування українських добровольчих військових підрозділів у складі австро-угорської армії?
  7. Як розгорталися воєнні дії на Східному фронті в 1914—1915 рр.?
  8. Як розгорталися воєнні дії на Східному фронті в 1916—1917 рр.?
  9. Чиєю перемогою завершився бій УСС із російською армією в районі гори Лисоня в 1916 р.?
  10. Що Ви знаєте про Українських січових стрільців?
- Література: Л-2. Розділ 1. Тема 1-4.*

Семінарське заняття № 5

Тема. Українська революція 1917-1918рр. Боротьба за відновлення державності.

План

1. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Універсали УЦР.
2. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана П. Скоропадського.
3. Відновлення УНР. Утворення Директорії.
4. Злука УНР і ЗУНР та її історичне значення.
5. Порівняльний аналіз політики УЦР, Директорії УНР та ЗУНР.
6. Причини поразки Української Центральної Ради, уряду П. Скоропадського та Директорії УНР.
7. Політика більшовиків в Україні 1919 рік. «Воєнний комунізм».
8. Культура України поч. ХХ ст.

Питання для обговорення:

1. Яка подія була визнана засновниками УЦР датою її створення?
2. Коли відбувся Український національний конгрес?
3. У чому полягав вплив Російської революції на розгортання революції в Україні?
4. Схарактеризуйте особливості утворення складу та програми УЦР.
5. Проаналізуйте діяльність Українського національного конгресу.
6. Схарактеризуйте особливості початку українізації армії.
7. Що спонукало Центральну Раду піти на мирні переговори з країнами Четверного союзу?
8. Чи був Брестський мир між УНР і країнами Четверного союзу справедливим?

9. Чим відрізнялася внутрішня й зовнішня політика П. Скоропадського від аналогічної політики Центральної Ради?
10. Коли було проголошено створення ЗУНР? На які території вона претендувала?
11. Коли було проголошено Акт злуки УНР та ЗУНР?
12. Як розвивалися події україно-польської війни 1918—1919 рр.?
13. Які держави поділили між собою західноукраїнські землі?
14. Яку політику проводив А. Денікін на захопленій території України?
15. Що зумовило укладення С. Петлюрою Варшавської угоди? На яких умовах вона була укладена між С. Петлюрою та Ю. Пілсудським?
16. Які українські землі увійшли до складу Польщі за умовами Ризького миру?
17. Які події увійшли в історію України під назвою «Другий зимовий похід»?
18. Які чинники сприяли українізації освіти?
19. Що таке воєнний комунізм? Які заходи передбачала політика воєнного комунізму?

Література: Л-2. Розділ 3. Тема 11-17.

Семінарське заняття № 6

Тема. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.

План

1. «Договірна федерація» радянських республік. Утворення СРСР.
2. Нова економічна політика в Україні. Особливості запровадження.
3. Голод 1921- 1923рр. в Україні.
4. Українізація. Становище української культури.
5. Сталінський «стрибок» в індустріалізацію. Джерела, підсумки та ціна.
6. Розкуркулення і насильницька колективізація. Голодомор 1932—1933 рр.
7. Масові репресії в радянській Україні.

Питання для обговорення:

1. У чому полягали особливості голоду в УСРР?
2. Якими були наслідки голоду 1920-х рр. для УСРР?
3. Політика українізації: заходи й результати.
4. Політика коренізації національних меншин в УСРР.
5. Коли було запроваджено Неп? Його основні риси.
6. Чому радянське керівництво тривалий час приховувало масштаби голоду?
7. Якими були причини та наслідки голоду 1921—1923 рр. для УСРР?
8. Із якою метою виник проект створення СРСР? Коли було проголошено створення СРСР?
9. Із якою метою проводилася політика коренізації?
10. Схарактеризуйте політику партії в галузі культури.
11. Яку роль відіграла ідеологія у сфері культури?

12. Якими є основні здобутки Непу для економічного розвитку?
13. Визначте особливості суспільно-політичного життя в 1920-ті рр.
14. Розкрийте зміст понять і термінів: сталінська індустріалізація, надіндустріалізація.
15. Схарактеризуйте шлях здійснення сталінської індустріалізації.
16. Визначте причини суцільної колективізації.
17. Хто такі куркулі та підкуркульники? Чи завжди вони були ворогами радянської влади?
18. Поясніть, чим було викликане рішення про проведення суцільної колективізації.
19. Чи можна було здійснити сталінську індустріалізацію без суцільної колективізації? Відповідь обґрунтуйте.
20. Чи можна події 1932—1933 рр. уважати геноцидом?
21. Назвіть провідних діячів культури 1920-х рр. Схарактеризуйте основні напрямки їхньої творчості.

Література: Л-2. Розділ 4. Тема 18-22.

Семінарське заняття № 7

Тема. Україна в роки Другої світової війни 1939-1945 рр.

План

1. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни.
2. Окупаційний режим в Україні.
3. Рух опору в Україні.
4. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом.
5. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях.
6. Культура в роки війни. Наслідки Другої світової війни 1939-1945 рр. для України.

Питання для обговорення:

1. Яким був зміст радянсько-німецьких договорів 1939 року?
2. Як змінилися кордони СРСР у 1939-1940 рр.?
3. Пригадайте, які дві течії Руху Опору були поширені в Україні в роки Другої світової війни?
4. Що ви знаєте про ОУН? Якою була її діяльність на початку війни?
5. Назвіть причини та наслідки розколу в ОУН.
6. У чому ви вбачаєте суперечливість і трагедію діяльності ОУН УПА?
7. Якою була ціна перемоги для України?
8. Чим відрізнявся розвиток культури на окупованій території і в радянському тилу?
9. Коли територія України була повністю окупована німецькими військами?
10. Які плани були у Гітлера та його союзників щодо України?
11. Охарактеризуйте суть окупаційного режиму в Україні.
12. Поміркуйте, до яких наслідків міг би привести такий «новий порядок».

13. Які етапи пройшов радянський Рух Опору в роки війни?
  14. У чому полягали особливості Руху Опору в Україні порівняно з іншими державами?
  15. Які території України першими зазнали на собі гніт німецького окупаційного режиму?
  16. Чи здійснювалася евакуація підприємств з України? Яких саме?
- Література: Л-2. Розділ 6. Тема 33-36.*

Семінарське заняття № 8

Тема. Україна в перші повоєнні роки.

План

1. Україна – співзасновниця ООН.
2. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944–1946 рр.). Операції “Вісла” і “Захід”.
3. Обмін територіями 1951 р.
4. Культурне життя України в перші повоєнні роки.

Питання для обговорення:

1. Ким, коли і з якою метою було проведено операцію «Вісла»? Якою були її наслідки?
  2. Укажіть особливості повоєнної відбудови в Україні.
  3. Які адміністративно-територіальні зміни сталися в УРСР у повоєнний період? Покажіть їх на карті.
  4. Охарактеризуйте основні ознаки суспільно-політичного життя в Україні в даний період.
  5. Поясніть причини та наслідки голоду 1946-1947рр. в Україні.
  6. Зробіть припущення, як всі ці процеси могли вплинути на стан та розвиток культури. Свою думку обґрунтуйте.
  7. Укажіть особливості повоєнної відбудови в Україні.
  8. Які адміністративно-територіальні зміни сталися в УРСР у повоєнний період?
  9. Охарактеризуйте основні ознаки суспільно-політичного життя в Україні в даний період.
  10. Що Ви знаєте про масові депортаційні операції “Вісла” і “Захід”?
- Література: Л-3. Розділ 1. Тема 1-6.*

Семінарське заняття № 9

Тема. Україна в умовах десталінізації 1953-1964 рр.

План

1. Адміністративно-територіальні зміни. Вхідження Кримської області до складу УРСР.
2. Зародження опозиційного руху. Дисидентський рух в Україні та його течії.

Питання для обговорення:

1. Яким було внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр.?
2. Які факти свідчать про поліпшення соціального та економічного життя населення у середині 50-х рр.?
3. За яких обставин Кримська область опинилась у складі УРСР?
4. Чому вважається, що саме XX з'їзд КПРС започаткував лібералізацію суспільного життя?
5. Як ви розумієте термін «десталінізація»?
6. Про що свідчила реабілітація політичних в'язнів?
7. Які ознаки були притаманні промисловості другої половини 50-х років — першій половині 60-х?
8. Які ознаки були притаманні сільському господарству у другій половині 50-х років — першій половині 60-х?
9. Назвіть досягнення і недоліки в аграрній політиці в другій половині 50-х років — першій половині 60-х?
10. Які зрушення у повсякденному житті населення відбулись у цей період?
11. Як між собою були пов'язані «русифікація» і реформа освіти?
12. Як вплинула «відлига» на розвиток української літератури і мистецтва?
13. Як вплинуло «шістдесятництво» на стан української культури?
14. Хто такі дисиденти? Які форми боротьби застосовувався дисидентами у цей період?
15. Якими методами влада прагнула придушити рух дисидентів?
16. У чому виявився суперечливий характер реформ, що проводились за М. Хрущова?

Література: Л-3. Розділ 2. Тема 7-11.

Семінарське заняття № 10

Тема. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух в Україні
1970 - 1980 рр.

План

1. Економічна ситуація в УРСР.
2. Продовольчі програми. Косигінські реформи.
3. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби.
4. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ).
5. Українська діаспора та її внесок у відродження України.
6. Кримськотатарський національний рух. Мустафа Джемілев.
7. Розвиток освіти та науки.

Питання для обговорення:

1. Коли була прийнята остання Конституція УРСР?
2. Якими були спільні ідеологічні орієнтири партійного керівництва часів П. Шелеста і В. Щербицького?

3. У чому сутність економічних реформ другої половини 60-х років, чим вони були зумовлені?
4. Які наслідки мали реформи 60-80-х років для економіки України?
5. Назвіть особливості економічного розвитку України другої половини 60-х — першої половини 80-х років?
6. Які головні причини зростання труднощів і недоліків у розвитку сільського господарства?
7. Які головні причини зростання труднощів і недоліків у розвитку промисловості?
8. Дайте визначення термінів «застій», «номенклатура»?
9. Визначте головні проблеми соціальної сфери життя українського суспільства в 60-80-ті роки. Чим вони були зумовлені?
10. Яким був життєвий рівень населення цього періоду, які основні фактори його визначали?
11. Чому виникав дефіцит товарів у цей період?
12. Що впливало на моральну деградацію суспільства цього періоду?
13. Якими були здобутки та недоліки системи освіти цього періоду?
14. Як пов'язані між собою терміни «шістдесятники» і «дисиденти»?
15. Назвіть основні тенденції розвитку літератури цього періоду.
16. Якою була політика партійного керівництва щодо письменників?
17. Назвіть основні тенденції розвитку мистецтва цього періоду.
18. У чому полягав процес «русифікації» і які сфери він зачіпав?
19. Чи можна говорити про системну кризу радянського суспільства цього періоду?

Література: Л-3. Розділ 3. Тема 12-16.

Семінарське заняття № 11.

Тема. Відновлення незалежності України.

План

1. Розгортання національного руху в Україні.
2. Створення Автономної Республіки Крим.
3. Акт проголошення незалежності України.
4. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук.

Питання для обговорення:

1. Що означають терміни «реформа», «перебудова», «прискорення», «гласність»?
2. Якими були наслідки політики прискорення для України?
3. Назвіть та охарактеризуйте етапи перебудови.
4. Якими були причини втрачання компартією України в 1985-1989 рр. авторитету?
5. Якими були наслідки Чорнобильської катастрофи?
6. Назвіть основні економічні проблеми України наприкінці 80-х років.
7. Дайте оцінку економічній ситуації в Україні 1990 р.

8. Яким було повсякденне життя населення України на початку перебудови та на момент її закінчення?
  9. Схарактеризуйте зміни, що сталися в промисловості і сільському господарстві України в період перебудови.
  10. Назвіть основні події епохи перебудови у СРСР.
  11. Яку роль відіграв страйковий рух у період перебудови?
  12. Які події зумовили активізацію громадянської активності в Україні на початку перебудови?
  13. Які чинники зумовили початок формування багатопартійної системи.
  14. У чому полягали особливості національного руху у другій половині 80-х років.
  15. Які вимоги висували перші національні громадські організації та об'єднання?
  16. Схарактеризуйте релігійний рух у цей період.
  17. За яких умов формувався Народний Рух України?
  18. Які події передували прийняттю Декларації про державний суверенітет України?
  19. За яких умов була прийнята Декларація про державний суверенітет України?
  20. Як була сприйнята діяльність ДКНС в Україні?
  21. Назвіть основні положення Акту проголошення незалежності України?
  22. Які події зумовили розпад СРСР?
- Література: Л-3. Розділ 4. Тема 17-21.*

Семінарське заняття № 12

Тема. Творення нової України.

План

1. Соціально-економічний розвиток і суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Віктор Янукович.
2. Революція Гідності 2013- 2014 рр. Небесна Сотня.
3. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України.
4. Соціально-економічний розвиток України 2015-2019 рр.
5. Релігійне життя. Відновлення УАПЦ.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр.
2. Назвіть основні риси авторитарного режиму Віктора Януковича.
3. Які причини початку «Революції Гідності» в Україні?
4. Назвіть рушійні сили Революції Гідності (Євромайдану).
5. Що таке «Небесна сотня»?
6. Яке значення Революції Гідності (Євромайдану)?
7. Чому відбулася анексія Криму Росією?
8. Охарактеризуйте основні події російсько-української війни 2014 року.
9. Що Ви знаєте про добровольчі батальйони?

10. Які були спроби мирного врегулювання російсько-української війни 2014 року?
11. Назвіть чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні.
12. Поясніть зміни у соціально-економічному розвитку України після 2014 року.
13. Назвіть Євроінтеграційні поступки України після 2014 р.
14. Які зміни відбулися у культурі і духовності українського народу після 2014 р.?

Література: Л-3. Розділ 6. Тема 25-29.

6. Теми і питання для самостійної роботи студентів

Тема. Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні. *(2 години)*

План

1. Політика коренізації національних меншин в УСРР.
2. Чому заходи непу в УСРР були запроваджені пізніше, ніж у радянській Росії?
3. Із якою метою виник проект створення СРСР?
4. Схарактеризуйте політику партії в галузі культури.
5. Схарактеризуйте методи, за допомогою яких ліквідовувалася неписьменність в Україні в 1920-х рр.
6. Які напрямки української культури розвивалися особливо плідно?
7. Чому, незважаючи на жорсткі партійні заходи, стан сільськогосподарського виробництва невпинно падав, а селянство зубожіло?
8. Чи можна події 1932—1933 рр. уважати геноцидом?
9. Як ви розумієте поняття «ідеологізація культури»? Чому комуністична партія приділяла їй серйозну увагу?

Література: Л-3. Розділ 4. Тема 18-22., Л-4. Тема 24. ст.401-416.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. Україна в роки Другої світової війни 1939-1945 рр. *(2 години)*

План

1. Простежте процес утворення та еволюцію УПА.
2. У чому ви вбачаєте суперечливість і трагедію діяльності ОУН УПА?
3. Чим відрізнявся розвиток культури на окупованій території і в радянському тилу?
4. Поміркуйте, до яких наслідків міг би привести такий «новий порядок».
5. Який вплив мав радянський партизанський та підпільний рух на події Другої світової війни?

6. У чому полягали особливості Руху Опору в Україні порівняно з іншими державами?

Література: Л-3. Розділ 6. Тема 33-36., Л-4.Тема 26.ст.427-440.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту

Тема. Творення нової України.

(2 години)

План

1. Авторитарний режим Віктора Януковича.
2. «Революції Гідності» в Україні прорахунки та результати.
3. «Небесна сотня»- трагічна сторінка української історії.
4. Анексія Криму Росією : що це значить для України?
5. Спроби мирного врегулювання російсько-української війни 2014 року.
6. Зміни у соціально-економічному розвитку України до і після 2014 року.
7. Євроінтеграційні поступки України після 2014 р. Безвізовий режим.
8. Трансформації у культурі України після 2014 р.?
9. Сучасні реалії екуменізму.

Література: Л-3. Розділ 6. Тема 25-29.,Л-4. Тема 31-32. ст.526-544.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту

7. Методи активізації навчального процесу.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Історія України» застосовуються такі форми занять: класичні лекції, лекції проблемного характеру, лекції-бесіди, повідомлення за темою (усна доповідь, реферати), індивідуальні консультації для студентів, виконання студентами самостійних завдань (презентації), дискусія, усні опитування.

8. Система поточного і підсумкового контролю знань.

Поточне оцінювання студентів проводиться безпосередньо під час навчальних занять, або за результатами виконання домашніх завдань, усних відповідей, письмових робіт, виконання тестових завдань, написання історичних диктантів, перевірки рефератів.

Підсумкове оцінювання передбачає складання заліку.

Питання для самоконтролю на залік:

1. Предмет і завдання історії.
2. Історія як наука та навчальний предмет.
3. Історія України – складова європейської історії.
4. Початок формування людської цивілізації на території України.
5. Скіфо-сарматська доба.
6. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.
7. Східні слов'яни у VI-XI ст.
8. Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX-кінець X ст.)

9. Піднесення та розквіт Київської Русі (кінець X - середина XI ст.).
10. Політична роздрібненість Київської Русі (кінець XI — середина XIII ст.).
11. Монгольська навала та встановлення золотоординського іґа.
12. Характерні риси та особливості розвитку культури Київської Русі.
Походження та суть національного символу — тризуба.
13. Утворення Галицько-Волинської держави.
14. Підпорядкування руських князівств Монгольській імперії (Золотій Орді).
15. Король Данило – будівничий Галицько-Волинської держави.
16. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад.
17. Культура Галицько-Волинської держави XIII – першої половини XIV ст.
18. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського.
19. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV-в середині XVI ст.
20. Люблінська унія 1569 року.
21. Соціально-економічні процеси в XIV—XVI ст.
22. Церковне життя. Берестейська унія 1596 року.
23. Культура України у XIV—XVI ст.
24. Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості. Запорізька Січ.
25. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI — на початку XVII ст.
26. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648-серпень 1657 рр.)
27. Утворення Української гетьманської держави. Громадянська війна та поділ козацької України на два гетьманства (вересень 1657 — червень 1663 рр.)
28. Боротьба за возз'єднання Української держави (червень 1663 — вересень 1676 рр.)
29. Українська державність наприкінці XVII — на початку XVIII ст.
30. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст.
31. Правобережна Україна наприкінці XVII — у XVIII ст.
32. Соціально-економічний розвиток наприкінці XVII—XVIII ст.
33. Культура України наприкінці XVII—XVIII ст.
34. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії на поч. XIX ст.
35. Суспільні рухи поч. XIX ст. в Україні.
36. Національне відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство.
37. Західноукраїнські землі під владою Австро- Угорської імперії в XIX ст.
38. Модернізаційні процеси у Російській імперії та Україна в XIX ст.
39. Суспільні течії та рухи у другій половині XIX ст.
40. Українська культура у другій половині XIX ст.
41. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав на поч. XX ст.
42. Перша світова війна та українські політичні сили.
43. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Брусиловський прорив.
44. Українці в арміях воюючих держав. Легіон українських січових стрільців.
45. Повсякденне життя українців на фронті і в тилу в роки Першої світової війни.
46. Причини, рушійні сили та періодизація Української революції 1917–1921 рр.

47. Українська Центральна Рада і Тимчасовий уряд: від протистояння до компромісу.
48. Постать Михайла Грушевського в історії Української революції 1917р.
49. Утворення Української Народної Республіки. Протистояння національно-патріотичних сил і більшовиків.
50. Проголошення незалежності УНР. Брест-Литовський мирний договір.
51. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана П. Скоропадського.
52. Анти гетьманське повстання. Повалення уряду П. Скоропадського.
53. Відновлення УНР. Утворення Директорії.
54. Західноукраїнська Народна Республіка. Злука УНР і ЗУНР та її історичне значення.
55. Встановлення УСРР та окупація України білогвардійцями.
56. Реставрація УСРР. Радянсько-польська війна. Розгром військ Петра Врангеля.
57. Нові тенденції розвитку культури 1914–1921 рр. Георгій Нарбут.
58. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Універсали УЦР.
59. Утворення СРСР та наслідки для України.
60. Упровадження Нової економічної політики.
61. Компанія українізації в УСРР.
62. Форсована індустріалізація радянської України.
63. Розкуркулення і насильницька колективізація.
64. Голодомор 1932–1933 рр. та його наслідки для України.
65. Масові репресії в радянській Україні.
66. Культурно-освітнє життя новоутвореної УСРР. Кінематограф Олександр Довженко.
67. Українські землі у складі Польщі 1921- 1939 рр.
68. Українські землі у складі Чехословаччини та Румунії 1921- 1939 рр.
69. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни 1939 рік.
70. Початок радянсько-німецької війни. Окупація України військами Німеччини та її союзниками.
71. Окупаційний режим в Україні 1941- 1943 рр.
72. Розгортання руху Опору в Україні.
73. Завершення бойових дій на території України у роки Другої світової війни.
74. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом.
75. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни для українського народу.
76. Культура України в роки Другої війни.
77. Вихід УРСР на міжнародну арену. Україна – співзасновниця ООН.
78. Повоєнна відбудова України 1945- 50-х рр.
79. Радянська західноукраїнських земель 1945- 50-х рр.
80. Внутрішньополітична ситуація в УРСР у першій половині 1950-х рр.
81. Спроби соціально-економічних реформ в УРСР у першій половині 1950-х рр.
82. Дисидентський рух в Україні 60- 80 рр.

83. Культурне життя в умовах лібералізації суспільного життя. Науково-технічна революція: внесок українців.
84. Економічна ситуація в УРСР 60- 70 рр. Продовольчі програми.
85. Суспільно-політичне життя в період загострення кризи радянської системи
86. Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р.
87. Культурне життя в період загострення кризи радянської системи 60 -80 рр.
88. Особливості перебудовного процесу в Україні .
89. Економічна політика перебудовної доби.
90. Розгортання національного руху в Україні 90-ті роки.
91. Формування багатопартійної системи в Україні.
92. Суверенізація України. Міжнародне визнання України.
93. Державотворчі процеси в умовах незалежності України: досягнення і прорахунки.
94. Суспільно-політичне життя в Україні в 90-х р. Конституція України 1996 року.
95. Економіка України в 1991–2004 рр.
96. Помаранчева революція 2004 року . Президент Віктор Ющенко.
97. Культурне і духовне життя суспільства в роки відновлення незалежності України.
98. Соціально-економічний розвиток і політичне життя України в 2005–2013 рр. Віктор Янукович.
99. Загострення відносин із Російською Федерацією у 2013-2018 рр.
100. Революція Гідності 2013-2014 рр. Небесна Сотня.
101. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України.
102. Соціально-економічний розвиток України 2014-2019 рр.
103. Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття.
104. Релігійне життя. Відновлення УАПЦ.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Оцінювання знань за 4-бальною системою:

Оцінка «5» (відмінно, високий рівень) ставиться тоді, коли студент: володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії, самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них, уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання, користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її, виявляє глибокі систематизовані знання теоретичного та практичного матеріалу на рівні творчого використання, самостійно виконує **95-85%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

Оцінка «4» (добре, достатній рівень) ставиться тоді, коли студент: оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну

характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти, самостійно виконує **75-85%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

Оцінка «3» (задовільно, середній рівень) ставиться тоді, коли студент: самостійно відтворює фактичний матеріал теми, дає стислу характеристику історичній постаті, установлює послідовність подій, може користуватися за допомогою викладача наочними та текстовими джерелами історичної інформації, самостійно виконує **55-65%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

Оцінка «2» (незадовільно, початковий рівень) ставиться тоді коли студент: двома-трьома простими реченнями може розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвідносити рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту, самостійно виконує **20-45%** від загальної кількості тестів поточного контролю.

10. Рекомендована література.

Основна.

1. Бойко О. Д. Історія України. 7 видання: посібник. Київ: Академія, 2018. 720 с.
2. Власов В.С. Історія України: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Літера ЛТД, 2018. 256с.
3. Історія України (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти . В. С. Власов, С. В. Кульчицький. Київ : Літера ЛТД, 2019. – 256 с.
4. Гісем О.В. Історія України. Довідник, тестові завдання. Повний повторювальний курс, підготовка до ЗНО та ДПА. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В. 2018. 624 с.
5. Сорочинська Н.М., Гісем О.О. Історія України, рівень стандарту: підручник для 11 кл. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2019. 240с.

Додаткова.

1. Акт проголошення незалежності України: Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. Рад. Україна. 1991.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі. - Київ. 1993.
3. О. В. Сараєва. Історія України (у таблицях і структурно-логічних схемах): навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України. Маріуполь: ПДТУ, 2014. 384 с.
4. Світлична А.Н. Історія України. Київ, 2008. с. 302.

Інформаційні ресурси.

1. <https://pidruchnyk.com.ua/1228-istoriya-ukrainy-10-klas-vlasov-kulchuckyu.html>
2. <http://www.urok.net.ua/pidruchnik-dlya-11-klasu-avt-vlasov-v-s-kulchickij-s-v-2019.html>
3. Навчальні матеріали онлайн <http://pidruchniki.com>
4. Електронна бібліотека <https://uahistory.co>
5. Реферати з історії України <http://osvita.ua>
6. Український центр оцінювання якості освіти. // testportal.gov.ua
7. <http://zno.academia.in.ua/course/index.php?categoryid=7&lang=de>

Додатки

(зразки можливих різнорівневих видів контролю отриманих знань)

Зразок питань для усного/письмового опитування

1. Розкажіть про Україну в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав.
2. Охарактеризуйте воєнні дії на території України в 1914— 1917 рр.
3. Що Ви знаєте про українців в арміях воюючих держав Першої світової війни?
4. Хто такі Українські січові стрільців? Яким був їх бойовий шлях?

Зразок історичного диктанту.

1. Яким було ставлення УЦР до створення регулярної армії: позитивним чи негативним?
2. Як називався перший український уряд, утворений УЦР?
3. На скільки губерній поширювалася влада Генерального Секретаріату згідно з «Тимчасовою інструкцією Генеральному Секретаріату Тимчасового уряду на Україні»?
4. Коли відбувся Корніловський заколот?
5. Хто очолював Генеральний Секретаріат (перший український уряд)?
6. Коли було проголошено II Універсал?
7. Коли відбувся Український національний конгрес?
8. Кому підпорядковувався Генеральний Секретаріат згідно з «Інструкцією» Тимчасового уряду?
9. Коли відбувся в Києві З'їзд поневолених народів Росії?
10. Які політичні сили вели боротьбу за владу в Києві після повалення Тимчасового уряду в Петрограді?
11. Що стало приводом до підготовки російською владою судового процесу над членами Генерального Секретаріату?
12. Хто представляв Тимчасовий уряд на переговорах з УЦР у червні 1917 року?

Приклад різнорівневого тестового завдання.

Початковий рівень – по 0,5 бала

1. На якому етапі розвитку первісного суспільства на українських землях

уперше з'являються наскельні малюнки, різьблені орнаменти на виробих, прикраси?

- а) мезоліт;
- б) палеоліт;
- в) енеоліт.

2. Зборівський договір між Б. Хмельницьким та поляками підписаний:

- а) серпень 1648 р.
- б) серпень 1649 р.
- в) серпень 1651 р.

3. Як покарання за „зраду” І. Мазепи російські війська під командуванням О.Меншикова захопили й повністю зруйнували:

- а) Київ;
- б) Батурин;
- в) Глухів.

4. Перша Малоросійська колегія діяла:

- а) 1708-1722 рр.;
- б) 1722-1727 рр.;
- в) 1734-1750 рр.

Середній рівень – по 0,5 балів

5. Розташуйте події в хронологічній послідовності та вкажіть роки в яких вони відбувалися:

- а) створення Директорії УНР;
- б) українізація;
- в) радянсько — польська війна;
- г) прийняття першого Універсалу ЦР;
- д) індустріалізація.

6. Операція ”Вісла” — це . . . . .?

Достатній рівень — по 0,5 бала

7. Чи була Перша світова війна трагедією для українського народу? Аргументи.

8. Чому відбулося загострення відносин із Російською Федерацією у 2013-2018 рр. ? Аргументуйте відповідь та наведіть приклади.

Високий рівень — 1 бал.

9. Порівняльний аналіз діяльності Володимира Великого і Ярослава Мудрого.